

بنام خدا

راهنمای واحد درسی روش تحقیق در علوم بهداشتی

کارشناسی ارشد انگل شناسی - نیمسال دوم سال تحصیلی 1401-2

مدرس: سپیده زنونى واحد

پیش نیاز یا واحد همزمان: آمار حیاتی کاربردی و استفاده از کامپیوتر در آنالیز داده های بهداشتی

تعداد واحد : 2 نوع واحد : 1 واحد نظری 1 واحد عملی مقطع : کارشناسی ارشد

تعداد جلسات : 17 جلسه

تاریخ شروع و پایان جلسات : 18 بهمن 1401 - 31 خرداد 1402

زمان برگزاری جلسات در هفته : روزهای سه شنبه ساعت 10 الی 12

مکان برگزاری جلسات حضوری : دانشکده پزشکی

هدف کلی و معرفی واحد درسی

آشنایی با مراحل مختلف پژوهش، نحوه نگارش پروپوزال و گزارش نهایی

- آشنایی با کلیات پژوهش، شناخت مسئله، بیان و اهمیت آن در پژوهش
- آشنایی با روش کار و نحوه اجرای پژوهش
- آشنایی با بررسی متون و اطلاعات و متون علمی
- آشنایی با ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- کسب مهارت برای تکمیل پیشنهادیه پژوهشی
- آشنایی با نحوه نگارش و ارائه نتایج پژوهش و گزارش نهایی

اهداف آموزشی واحد درسی

انتظار می رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند بر اساس کوریکولوم، مطالب زیر را درک و مهارت کافی در انجام محاسبات مربوطه را کسب نمایند:

جلسه اول: علم ، پژوهش و اجزای آن، انواع تحقیقات پزشکی

اهداف اختصاصی:

1. تحقیق به روش علمی را تعریف کنند.
2. چرا و چه زمانی تحقیق آغاز می شود؟
3. انواع تحقیقات پزشکی را معرفی نمایند. مراحل فرایند پژوهش را بیان کنند.
4. با انواع تحقیقات پزشکی آشنا گردند.

جلسه دوم: تعریف پرسش و آغاز یک پژوهش، انتخاب موضوع کلی و عنوان پژوهش

اهداف اختصاصی:

1. سوال علمی (Research question)
2. شرایط لازم برای انتخاب موضوع
3. ویژگی های یک عنوان خوب
4. عوامل اثر گذار بر انتخاب موضوع پژوهش را بیان نمایند.
5. نحوه نگارش عنوان پروپوزال

جلسه سوم: مروری بر متون ، تدوین بیان مساله با تاکید بر اهمیت و ضرورت پژوهش

اهداف اختصاصی:

1. اهمیت بیان مساله تحقیق
2. هدف از مروری بر متون را ذکر کنند.
3. موضوعاتی که در بیان مساله تحقیق باید مطرح شوند.

4. آشنایی با خدمات کتابخانه ای و جستجوی سیستماتیک منابع
5. دلایل اهمیت مرور بررسی های قبلی و کاربرد "مروری بر متون" در نوشتن بیان مسئله
6. آشنایی با انواع مقالات و تاکید بر مطالعات سیستماتیک ریویو
بیان مساله ای را برای یک موضوع انتخابی نگارش کنند.

جلسه چهارم و پنجم: اهداف ، فرضیه و سئوالات پژوهشی

اهداف اختصاصی:

1. ضرورت نگارش اهداف را بشناسند.
2. انواع اهداف (کلی، اختصاصی، کاربردی، فرعی) و اصول نگارش آنها را بیان نمایند.
3. هدف از فرضیه را در مطالعات پژوهشی بیان نماید.
4. فرضیه، کاربرد و انواع آن، اصول نگارش فرضیات را توضیح دهند.
5. منابع و دلایل فرضیه های مطالعه پژوهشی را ذکر کنند.
6. انواع مطالعاتی که به فرضیه نیازی ندارند را مشخص کنند.

جلسه ششم: صفت و متغیرها (انواع متغیرها از نظر ساختار، مقیاس و نقش آنها)

اهداف اختصاصی:

1. تفاوت بین صفت و متغیر را بیان نمایند.
2. انواع دسته بندی صفت ها را ذکر نمایند
3. بیان و دسته بندی انواع متغیرهای تحقیق
4. انواع متغیرها بر اساس نقش آنها در مطالعه و نحوه شناسایی آن ها
5. استخراج متغیرهای تحقیق خود

جلسه هفتم و هشتم: انواع مطالعات در علوم پزشکی (مطالعات مشاهده ای)

اهداف اختصاصی:

1. انواع مطالعات را در پژوهش های پزشکی بیان نمایند.
2. مطالعات توصیفی و تحلیلی را توصیف کنند.
3. انواع مطالعات توصیفی را بر اساس الگوریتم توصیف نمایند.
4. انواع مطالعات تحلیلی را بر اساس الگوریتم توصیف نمایند.

جلسه نهم: انواع مطالعات مداخله ای (تجربی و نیمه تجربی)

اهداف اختصاصی:

1. ذکر سه معیار اصلی مطالعات تجربی.
2. تفاوت مطالعات تجربی و نیمه تجربی را بیان نمایند.
3. انواع مطالعات تجربی و نیمه تجربی را توصیف نمایند.
4. نوع مطالعه خود را مشخص کند (فعالیت کلاسی).

جلسه دهم و یازدهم: نمونه گیری، تعیین حجم نمونه

اهداف اختصاصی:

1. جامعه و نمونه مورد پژوهش را تعریف نمایند .
2. نمونه گیری های احتمالی و غیر احتمالی را بحث کنند.
3. عوامل اثرگذار بر تعیین حجم نمونه را ذکر کنند.
4. خطای نمونه گیری و تورش را مورد بحث قرار دهند.
5. گزارش کتبی خود را در خصوص روش نمونه گیری و برآورد حجم نمونه برای یک مورد انتخابی ارائه نمایند.

جلسه دوازدهم: تجزیه و تحلیل اطلاعات با روشهای آماری (توصیفی و استنباطی)

اهداف اختصاصی:

1. آمار توصیفی و استنباطی را توضیح دهند.
2. شاخص های مرکزی و پراکندگی را ذکر کنند.
3. همبستگی و رگرسیون را توضیح دهند.
4. آزمون های آماری را برای مثال های مختلف تعیین کنند.

جلسه سیزدهم: روشهای منبع نویسی و رفرنس دهی

اهداف اختصاصی:

1. اهمیت رفرنس دهی
2. آشنایی با نرم افزارهای سازماندهی منابع مورد استفاده در نوشتن مقالات، پایان نامه ها و کتابها
3. روش های ورود منابع به برنامه Endnote

جلسه چهاردهم: ملاحظات اخلاقی

اهداف اختصاصی:

1. تعریف ملاحظات اخلاقی
2. رعایت اصول اخلاقی در پژوهش ها (آزمایشگاهی، حیوانی، و بالینی) و نشر
3. در مورد برخی از مطالعات غیر اخلاقی بحث نمایند.
4. اجزا اخذ رضایت را برای مطالعات توصیفی و تجربی ذکر کنند.

جلسه پانزدهم و شانزدهم: نقد و بررسی پروپوزال های فراگیران

اهداف اختصاصی:

1. فراگیر پروپوزال نگارش شده خود را ارائه دهد.
2. نحوه ثبت پروپوزال در پژوهان

3. مطالب باقی مانده و رفع اشکال

جلسه هفدهم: نقد یک مقاله چاپ شده مرتبط با رشته
اهداف اختصاصی:

1. فراگیر بتواند اجزا مختلف یک مقاله را بخوبی مطالعه و نقد کند.
2. نکات مهمی که در نگارش مقاله باید رعایت گردد.
3. نکات مهمی که در گزارش نتایج مقاله (به ویژه در نتایج و بحث) باید رعایت گردد.

شیوه ارائه آموزش

- تدریس مباحث با استفاده از ویدیو پروژکتور و وایت بورد
- تشویق و جلب مشارکت دانشجویان برای شرکت در مباحث نظری
- پرسش و پاسخ و بحث کلاسی
- انجام تمرینات عملی توسط دانشجویان با نظارت استاد

شیوه ارزیابی دانشجو

- پروژه کلاسی (پروپوزال): 8 نمره
- شرکت در بحث های کلاس: 2 نمره
- حضور و غیاب و انضباط: 2 نمره
- امتحان پایان ترم: 8 نمره

حداقل نمره قبولی برای این درس : بر اساس کوریکووم
تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی: طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

منابع آموزشی

- 1) قوجازاده، مرتضی. پورنقی آذر، فاطمه. روش تحقیق در علوم پزشکی. انتشارات پزشکی شروین 1396
- 2) قوجازاده، مرتضی. مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم پزشکی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تبریز 1386
- 3) سپندی، مجتبی. روش تحقیق کاربردی در علوم پزشکی. انتشارات آثار سبحان. 1401

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

1- آمار پزشکی در یک نگاه، آویوا پتری، ویرایش سوم، ترجمه دکتر آوات فیضی

فرصت های یادگیری

شرکت در کارگاه های برگزار شده در RDCC:

- جستجوی منابع الکترونیک
- کارگاه های اخلاق
- مرور نظامند و متاآنالیز
- مقاله نویسی
- رفرنس نویسی
- آشنایی با رسم نمودارها و تحلیل داده های حاصل از تحقیقات بیولوژیک

اطلاعات تماس

مدرس دوره: سپیده زنونئی واحد

دانشگاه علوم پزشکی تبریز، بیمارستان امام رضا تبریز، مرکز تحقیقات کلیه، دیالیز مهر

ایمیل sepide.zununi@gmail.com